

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Α΄ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

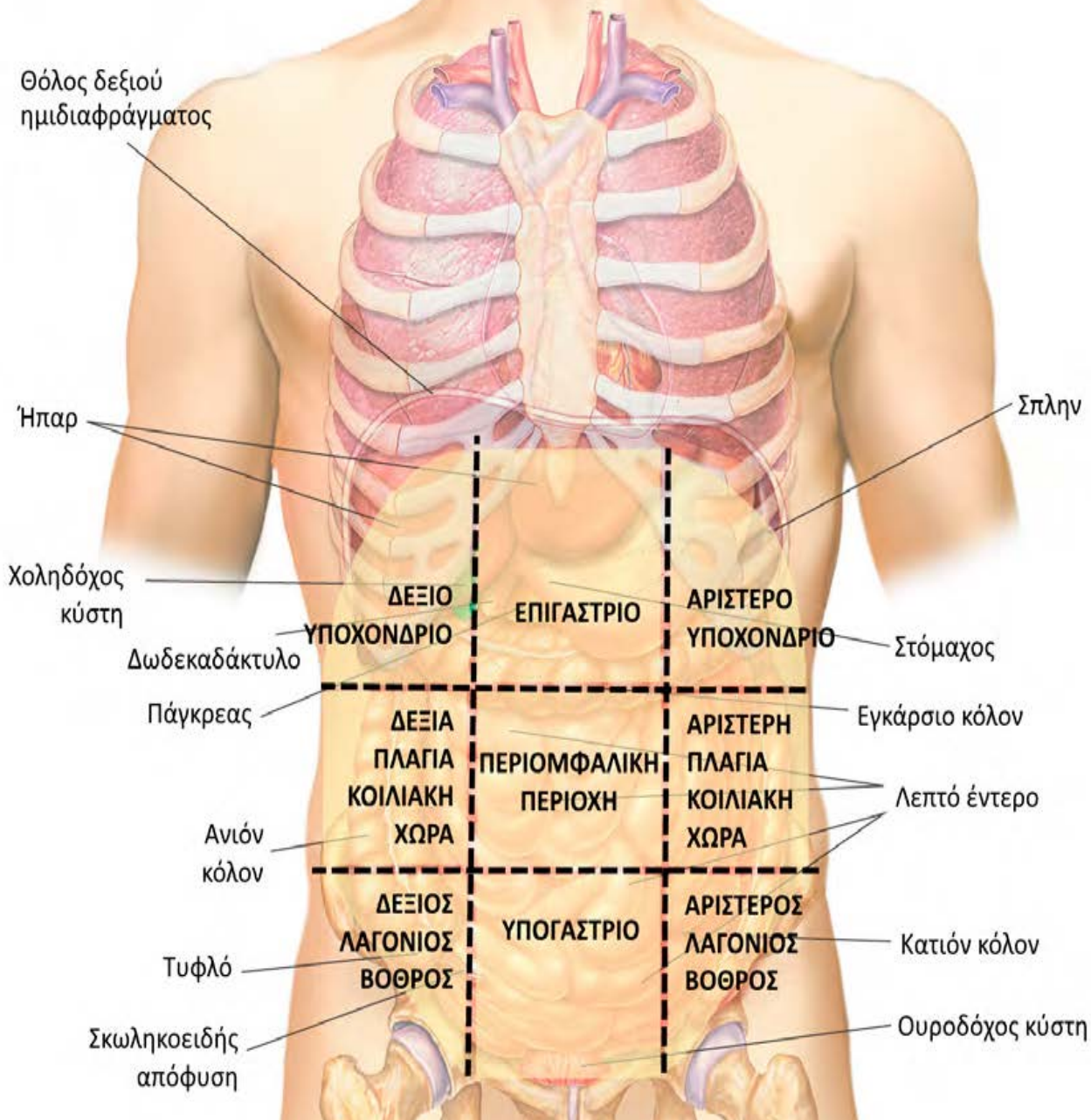

Διευθυντής: Καθηγητής Γεώργιος Λ. Δαΐκος

Κλινική Εξέταση Κοιλίας

Μαρίνα Γ. Μαντζουράνη

Επίκουρη Καθηγήτρια

Θόλος δεξιού ημιαφράγματος

Ήπαρ

Χοληδόχος κύστη

Δωδεκαδάκτυλο

Πάγκρεας

Ανιόν κόλον

Τυφλό

Σκωληκοειδής απόφυση

Σπλην

Στόμαχος

Εγκάρσιο κόλον

Λεπτό έντερο

Κατιόν κόλον

Ουροδόχος κύστη

ΔΕΞΙΟ

ΥΠΟΧΟΝΔΡΙΟ

ΕΠΙΓΑΣΤΡΙΟ

ΑΡΙΣΤΕΡΟ

ΥΠΟΧΟΝΔΡΙΟ

ΔΕΞΙΑ

ΠΛΑΓΙΑ

ΚΟΙΛΙΑΚΗ

ΧΩΡΑ

ΠΕΡΙΟΜΦΑΛΙΚΗ

ΠΕΡΙΟΧΗ

ΑΡΙΣΤΕΡΗ

ΠΛΑΓΙΑ

ΚΟΙΛΙΑΚΗ

ΧΩΡΑ

ΔΕΞΙΟΣ

ΛΑΓΟΝΙΟΣ

ΒΟΘΡΟΣ

ΥΠΟΓΑΣΤΡΙΟ

ΑΡΙΣΤΕΡΟΣ

ΛΑΓΟΝΙΟΣ

ΒΟΘΡΟΣ

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ 1

ΣΥΜΠΤΩΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Γενικά συμπτώματα	
Ανορεξία	Μείωση της όρεξης
Απώλεια βάρους	Μείωση του σωματικού βάρους κατά τουλάχιστον 5% σε διάστημα 6-12 μηνών
Κοιλιακό άλγος	Μπορεί να είναι συνεχές, διαλείπον, κωλικοειδές, εντοπισμένο ή γενικευμένο.
Κοιλιακή διάταση	Αύξηση της περιφέρειας της κοιλιάς

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ 2

Συμπτώματα από το ανώτερο πεπτικό	
Ξηροστομία	Αίσθημα ξηρότητας στη στοματική κοιλότητα από μειωμένη παραγωγή σιέλου
Σιελόρροια	Αυξημένη παραγωγή σιέλου
Επώδυνα χείλη, γλώσσα και στόμα	Συνήθως οδηγεί και σε δυσφαγία.
Δυσγευσία	Διαταραχή στην αντίληψη της γεύσης
Δυσφαγία	Δυσκολία στην κατάποση Μπορεί να αφορά στερεές ή υγρές τροφές.
Οδονοφαγία	Άλγος στην κατάποση
Οπισθοστερνικό καυστικό άλγος	Άλγος με συγκεκριμένη εντόπιση (οπισθοστερνικά) και χαρακτήρα (καύσος)
Δυσπεψία	Δυσκολία στην πέψη που χαρακτηρίζεται από δυσφορία, φούσκωμα και βάρος στην περιοχή του επιγαστρίου
Ναυτία	Αίσθημα επικείμενου εμέτου
Αιματέμεση	Αποβολή αίματος με έμετο – πρέπει να διακρίνεται από την αιμόπτυση (αποβολή αίματος με βήχα).
Λόξυγγας	Ακούσιος σπασμός του διαφράγματος που εκδηλώνεται με μια εισπνευστική κίνηση που διακόπτεται απότομα.

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ 3

Συμπτώματα από το κατώτερο γαστρεντερικό σύστημα	
Διάρροια	Αυξημένη συχνότητα ή αυξημένος όγκος κοπράνων
Δυσκοιλιότητα	Μειωμένη συχνότητα κενώσεων
Στεατόρροια	Κόπρανα με αυξημένο περιεχόμενο λίπους – συνήθως είναι δυσοσμία και επικολλώνται στην τουαλέτα.
Τεινεσμός	Επώδυνη ατελής κένωση
Αιματοχεσία	Αποβολή αίματος από το ορθό
Μέλαινα κένωση	Αποβολή μαύρων κοπράνων από το ορθό

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ 4

Συμπτώματα από το ήπαρ και τα χοληφόρα	
Ίκτερος	Χαρακτηριστική (κιτρινοπράσινη) χροιά του δέρματος και των σκληρών χιτώνων του οφθαλμού
Αποχρωματισμός κοπράνων, υπέρχρωση ούρων	Οφείλονται στη μείωση των χολοχρωστικών στα κόπρανα και στην αποβολή τους στα ούρα. Τα κόπρανα εμφανίζονται πολύ ανοιχτόχρωμα (σαν «στόκος») ενώ τα ούρα έχουν σκούρο χρώμα (σαν «κοινιάκι»). Η υπέρχρωση ούρων πρέπει να διακρίνεται από άλλες αιτίες σκουρόχρωων ούρων (Βλ. Κεφάλαιο 7: Ουροποιητικό).
Κνησμός	Αναφέρεται από το σύνολο του πληθυσμού σε κάποια στιγμή της ζωής του. Εκφράζεται ως ερεθισμός του δέρματος και ανάγκη τριβής του προς ανακούφισή του ατόμου.

ΣΥΝΗΘΗ ΑΙΤΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ

ΣΥΜΠΤΩΜΑ	ΑΙΤΙΑ
Δυσφαγία	Στοματικά έλκη, κυνάγχη, περιамυγδαλικό απόστημα, νευρολογικά αίτια, αχαλασία οισοφάγου, μυασθένεια Gravis, καρκίνος οισοφάγου, συστηματικό σκληρόδερμα, εκκόλπωμα οισοφάγου
Αιματέμεση	Γαστρικό έλκος, δωδεκαδακτυλικό έλκος, κίρσοι οισοφάγου, σύνδρομο Mallory-Weiss, οισοφαγίτιδα, γαστρίτιδα, καρκίνος οισοφάγου, καρκίνος στομάχου, αγγειοδυσπλασίες
Διάρροια	Οξεία Διάρροια: λοιμώδους αιτιολογίας, φάρμακα Χρονία Διάρροια: ευερέθιστο έντερο, φλεγμονώδη νοσήματα του εντέρου, δυσαπορρόφηση, καρκίνος παχέος εντέρου, αυτόνομη νευροπάθεια, κατάχρηση υπακτικών, υπερθυρεοειδισμός, παρασίτωση
Δυσκοιλιότητα	Δίαιτα πτωχή σε κυτταρίνη, ευερέθιστο έντερο, στένωση ή απόφραξη αυλού του εντέρου από καρκίνο, νευρολογικά και μεταβολικά νοσήματα που προκαλούν μειωμένη εντερική κίνηση, όπως βλάβη ιερών νεύρων και ιππουρίδος, νόσος του Parkinson, υποθυρεοειδισμός, υπερασβεστιαμία, ουραιμία, φάρμακα (αναλγητικά, οπιοειδή, αντιχολινεργικά)
Αιματοχεσία	Αιμορροϊδοπάθεια, καρκίνος παχέος εντέρου, φλεγμονώδη νοσήματα του εντέρου, ισχαιμική κολίτιδα, αγγειοδυσπλασίες, μαζική αιμορραγία από το ανώτερο πεπτικό, αορτοεντερικό συρίγγιο, ενδομητρίωση ορθού
Ίκτερος	Αιμόλυση οποιασδήποτε αιτιολογίας Σύνδρομο του Gilbert Ηπατοκυτταρική βλάβη (π.χ. οξεία ηπατίτιδα, κίρρωση ήπατος) Ενδοηπατική απόφραξη χοληφόρων (πρωτοπαθής χολική κίρρωση, φάρμακα) Εξωηπατική απόφραξη χοληφόρων (χολόλιθοι, καρκίνος παγκρέατος, χολαγγειοκαρκίνωμα)

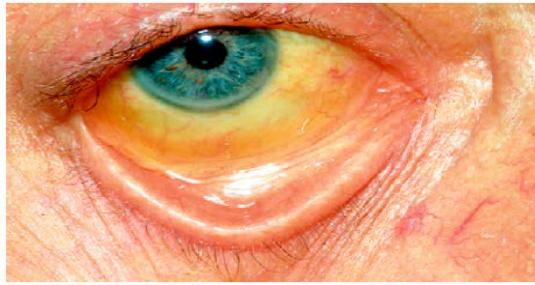
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΚΛΙΝΙΚΟ ΕΥΡΗΜΑ
Γενική επισκόπηση	Σωματική μάζα (παχυσαρκία, απίσχναση) Μυϊκή ατροφία Κατάσταση ενυδάτωσης (αφυδάτωση, οίδημα) Πυρετός Δυσφορία, στρες
Πρόσωπο	Ωχρότητα Ίκτερος Διόγκωση παρωτίδων Αραχνοειδείς σπίλοι
Στοματική κοιλότητα	Γωνιακή χειλίτιδα Γλωσσίτιδα
Τράχηλος	Λεμφαδενοπάθεια
Θώρακας/κορμός	Γυναικομαστία, αραχνοειδείς σπίλοι, διάταση κοιλίας, επίφλεβο, κεφαλή της μέδουσας
Άκρα	Πληκτροδακτυλία, Κοίλωνυχία, Λευκωνυχία Παλαμιαίο ερύθημα (ηπατικές παλάμες) Σύσπαση Dupuytren (παλαμιαία κάμψη δακτύλων λόγω σύσπασης της παλαμιαίας απονεύρωσης και των καμπτήρων τενόντων των δακτύλων) Τρόμος άκρων χειρών κατά την υπερέκταση (περνογοειδής τρόμος, flapping tremor) Οζώδες ερύθημα Γαγγραινώδες πυόδερμα

Γενική εξέταση

Όψη, Χροιά

Έλεγχος για παρουσία

- Πυρετού
- Ωχρότητας δέρματος ή επιπεφυκώτων
- Γωνιακής χειλίτιδας, γλωσσίτιδας, ελκών
- Αραχνοειδών σπύλων
- Διόγκωση παρωτίδων
- Κοιλωνυχίας, Λευκωνυχίας
- Ερυθήματος παλαμών (θέναρος και οπισθοθέναρος)
- Ικτερικής χροιάς των σκληρών ή/και δέρματος
- Λεμφαδενικών διογκώσεων (αδένας του Virchow)
- Γυναικομαστίας
- Οιδήματος κάτω άκρων
- Οζώδους ερυθήματος

Επισκόπηση κοιλίας

1. Όψη και θρέψη
2. Αναπνοή
3. Περισταλτισμός
4. Δέρμα (χροιά, τριχοφυΐα, πετέχειες, εκχυμώσεις, ραβδώσεις, επίφλεβο, ουλές, σπίλοι...)
5. Εντοπισμένη ή γενικευμένη διόγκωση κοιλιακού τοιχώματος
  - Γενικευμένη: παχυσαρκία, αεροκολία, κόπρανα, ασκίτη, εγκυμοσύνη
  - Εντοπισμένη: ευμεγέθη μάζα ή εκσεσημασμένη διόγκωση σπλάχνου, κήλη....

Παθολογικά ευρήματα 1

1. Όψη και θρέψη
2. Σημαντική απώλεια βάρους > 5% του βάρους του σε 6 μήνες, χωρίς θετικό θερμιδικό ισοζύγιο
3. Περιτοναϊκός ερεθισμός: Ακινησία των κοιλιακών τοιχωμάτων κατά την αναπνοή (σανηδώδη κοιλία: καθολική σύσπαση των κοιλιακών μυών)
4. Κοιλιακή αναπνοή: αδυναμία του μηχανισμού της αναπνοής
5. Ορατός περισταλτισμός: φυσιολογικό εύρημα σε πολύ αδύνατα άτομα
  - Επιγάστριος: ένδειξη πυλωρικής στένωσης ή απόφραξης της 1ης μοίρας του 12δακτύλου
  - Περιομφαλικός: εντερική απόφραξη
6. Δέρμα: ικτερική χροιά, μελάγχρωση, σπίλοι, πετέχειες και εκχυμώσεις (σημείο Cullen: περιομφαλικά, σημείο Grey-Turner : πλάγια κοιλιακά τοιχώματα)

Παθολογικά ευρήματα 2

1. Δερματικές ραβδώσεις

- Κυανέρυθρες: πρόσφατη αυξομείωση σωματικού βάρους, σύνδ. Cushing
- Λευκωπές: παλαιά αυξομείωση σωματικού βάρους

2. Επίφλεβο : πυλαία υπέρταση, απόφραξη της κάτω κοίλης φλέβας, απόφραξη της άνω κοίλης φλέβας με συνύπαρξη επίφλεβου θωρακικού τοιχώματος

- Περιομφαλικά : πυλαία υπέρταση (κεφαλή μέδουσας: φορά αίματος φυγόκεντρη)
- Πλάγια κοιλιακά τοιχώματα
  - ✓ απόφραξη της κάτω κοίλης φλέβας, φορά αίματος από κάτω προς τα πάνω
  - ✓ απόφραξη άνω κοίλης φλέβας, φορά του αίματος από πάνω προς τα κάτω

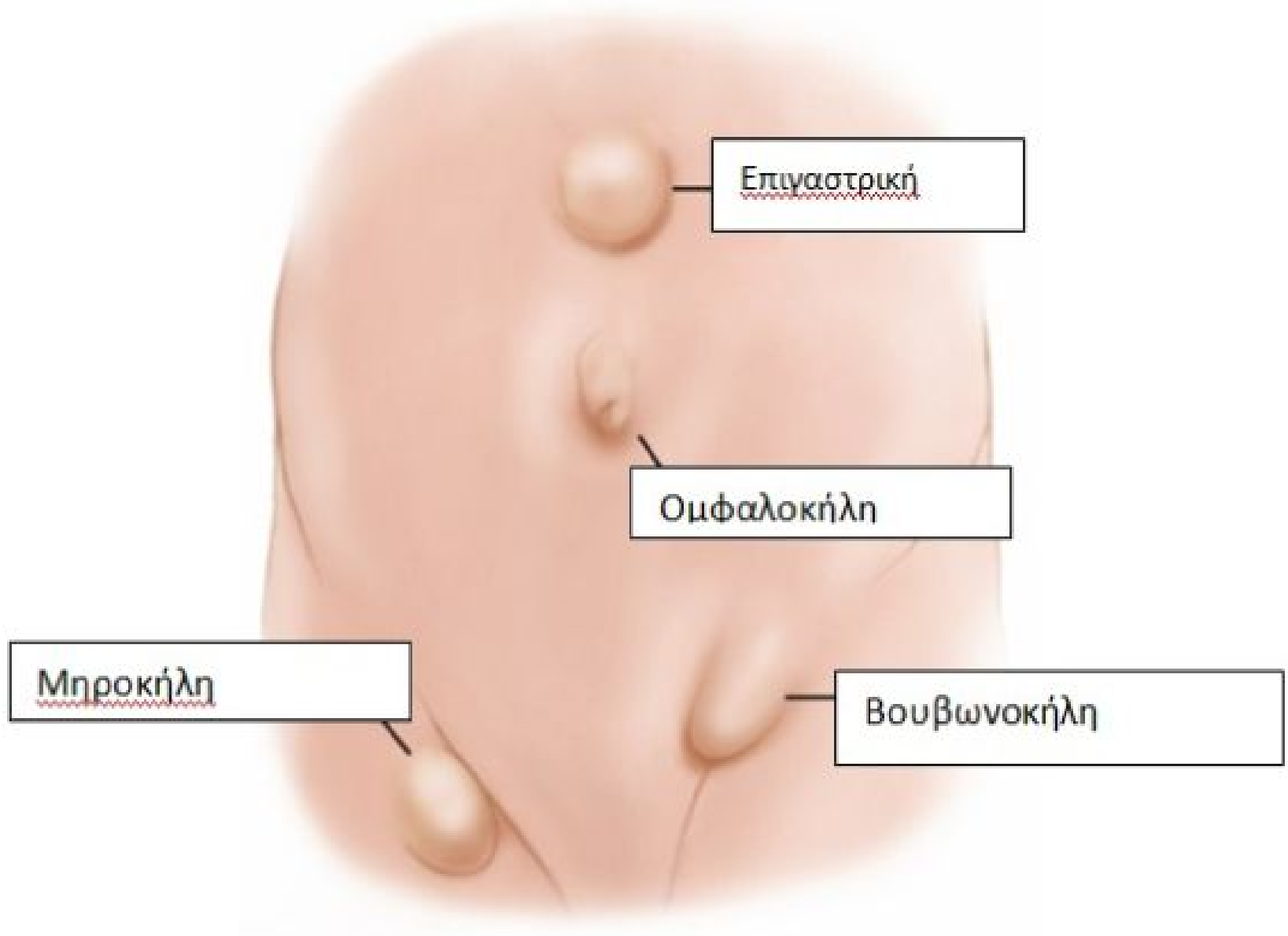
Σημείο Cullen
(<https://www.pinterest.com/pin/529243393687043667/>)

Σημείο Grey-Turner
(<http://medicine-time.blogspot.gr/2013/06/clinical-sign-grey-turners-sign.html>)

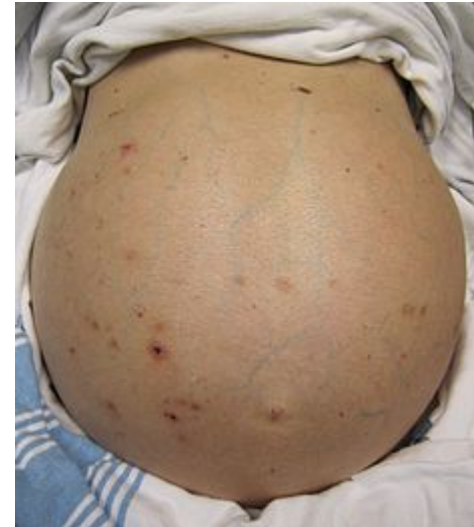
Επιγαστρική

Ομφαλοκήλη

Μηροκήλη

Βουβωνοκήλη

επίφλεβο

Ακρόαση κοιλίας

Προηγείται της επίκρουσης και της ψηλάφησης

- 1. Εντερικοί ήχοι:** Τοποθέτηση του στηθοσκοπίου στο κοιλιακό τοίχωμα 1-2min
  - Φυσιολογικοί εντερικοί ήχοι : ήπιοι, με μέση συχνότητα 5-10/min
  - Απουσία εντερικών ήχων : παραλυτικός ειλεός ή περιτονίτιδα
  - Έντονοι-συχνοί εντερικοί ήχοι
    - ✓ Βορβορυγμοί: φλεγμονή ή αιμορραγία του εντέρου
    - ✓ Μεταλλικοί: αποφρακτικός ειλεός (αυξημένη συχνότητα, μεταλλική χροιά)
- 2. Παφλασμός:** πυλωρική στένωση (το στηθοσκόπιο στο επιγάστριο, απότομη μετακίνηση του ασθενούς)
- 3. Αγγειακοί ήχοι / Φυσήματα :** Φυσήματα κοιλιακής αορτής ή νεφρικών αρτηριών
- 4. Ήχος τριβής:** ήπατος ή σπληνός (υποκάψια αιμορραγία, φλεγμονή κάψας, ισχαιμικά ή/ και σηπτικά έμφρακτα)

Επίκρουση κοιλίας 1

Επίκρουση ήπατος: αμβλύτητα, καθορισμός ορίων ήπατος

- Άνω όρια: μετάπτωση του σαφή πνευμονικού σε αμβλύ
- ❖ Φυσιολογικά άνω όρια ήπατος:
  - ✓ μεσοκλειδική γραμμή: 5ο μεσοπλεύριο διάστημα
  - ✓ μέση μασχαλιαία γραμμή: 7ο μεσοπλεύριο διάστημα
  - ✓ οπίσθια μασχαλιαίας γραμμής: 9ο μεσοπλεύριο διάστημα
- Φυσιολογικά κάτω όρια δεν υπερβαίνουν το πλευρικό τόξο.

Αντικατάσταση ηπατικής αμβλύτητας με τυμπανικότητα

Παρουσία αέρα λόγω διάτρησης κοίλου σπλάχνου με αέρα (σύνδρομο Κελαϊδίτη: έλικα του παχέος εντέρου παρεμβάλλεται μεταξύ ήπατος και διαφράγματος, διάταση εντερικών ελίκων σε ειλεό)

Επίκρουση κοιλίας 2

Επίκρουση σπλήνα: αμβλύς ήχος, αδρός καθορισμός μεγέθους σπληνός

Φυσιολογικά επικρούεται σε δεξιά κατακεκλιμένη θέση, μεταξύ 9ης-11ης πλευράς, χωρίς να κατέρχεται από το πλευρικό τόξο

Μέγεθος : διαφέρει κατά ηλικία

- ψηλαφητός στα βρέφη
- αψηλάφητος στους ενήλικες

Επίκρουση κοιλίας 3

Κλινικά σημεία και συμπτώματα σπλήνα

- ΔΙΟΓΚΩΣΗ
- ΠΟΝΟΣ (αντανακλά στην ωμική ζώνη)
- ΠΕΡΙΣΠΛΗΝΙΚΗ ΤΡΙΒΗ
- ΦΛΕΒΙΚΟΣ ΒΟΜΒΟΣ

Επίκρουση κοιλίας 4

Επίκρουση υπόλοιπης κοιλίας : Φυσιολογικά τυμπανικός ήχος

- Φυσιολογική αμβλύτητα :
  - ✓ Διατεταμένη ουροδόχος κύστη ή μια εγκυμονούσα μήτρα
- Παθολογική αμβύτητα
  - ✓ Ενδοκοιλιακή νεοπλασία :ινομύωμα, κυστικό μόρφωμα ωοθήκης....
  - ✓ Ασκιτική συλλογή: Βατραχοειδής όψη

Βατραχοειδής κοιλία

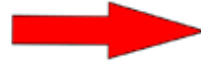
Επίκρουση κοιλίας 5

- ✓ **Ασκιτική συλλογή:** Βατραχοειδής όψη
  - Πεταλοειδή κατανομή αμβλύτητας στο υπογάστριο και στις πλάγιες κοιλιακές περιοχές: ποσότητα υγρού >500ml
  - Διατήρηση περιομφαλικής τυμπανικότητας
- Κλινική προσέγγιση
  - Μετακινούμενη αμβλυτητα
  - Σημείο αντιτυπίας
  - Σημείο επιπλέοντος πάγου

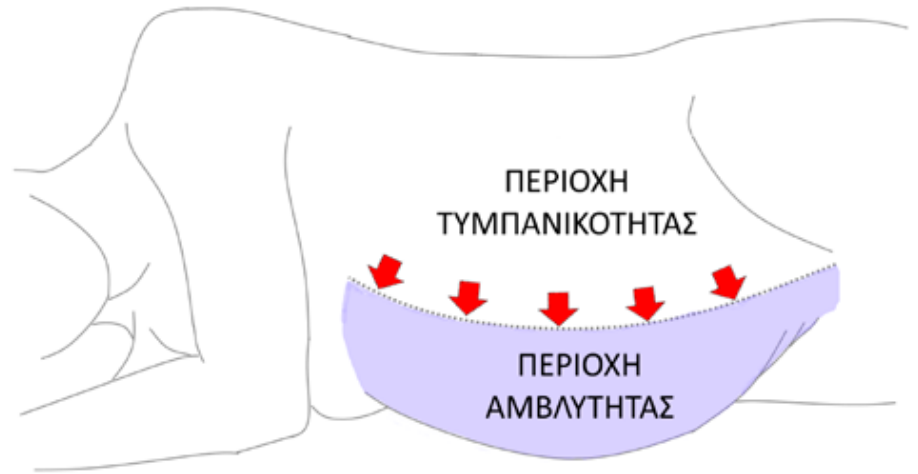
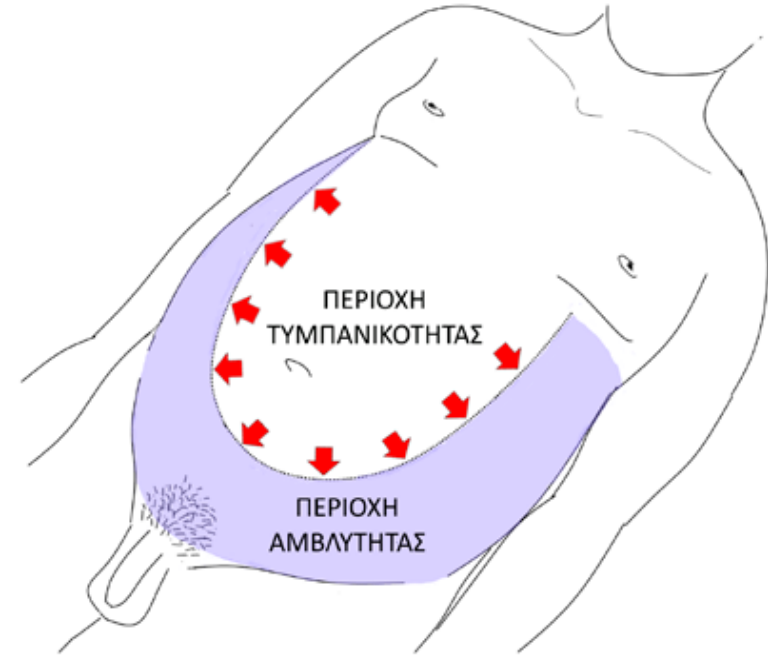
Τοποθέτηση της παλάμης του εξεταστή στο δεξιό ή αριστερό υποχόνδριο, αντίστοιχα με τη θέση του διογκωμένου ήπατος ή σπληνός, άσκηση στιγμιαίας πίεσης, πρόκληση απότομων ώσεων με τις άκρες των δακτύλων, διατήρηση της επαφής της παλάμης με το κοιλιακό τοίχωμα, αίσθημα ανόδου συμπαγών οργάνων) ήπατος ή σπληνός στη παλάμη και στα δάκτυλα

Μετακινούμενη αμβλύτητα

ΥΠΤΙΑ ΘΕΣΗ

ΠΛΑΓΙΑ ΚΑΤΑΚΕΚΛΙΜΕΝΗ ΘΕΣΗ

Σημείο αντιτυπίας

Ψηλάφηση κοιλίας 1

- Χαλάρωση κοιλιακών μυών : Ασθενή ξαπλωμένος, με τα χέρια δίπλα στον κορμό και με τα γόνατα σε κάμψη
- Υπόδειξη ασθενούς του σημείου του κοιλιακού άλγους
- Έναρξη ψηλάφησης από το πλέον απομακρυσμένο σημείο από το σημείο του πόνου με προοδευτική προσέγγιση στη πάσχουσα περιοχή
- Παρατήρηση των αντιδράσεων του ασθενούς

Ψηλάφηση κοιλίας 2

Επιπολής ψηλάφηση

Ελαφρά ψηλάφηση με την επιφάνεια του δεξιού χεριού, το κοιλιακό τοίχωμα του ασθενή (έλεγχος ευαισθησίαή και μυϊκού σπασμού)

❖ Ακούσια σύσπαση των κοιλιακών μυών : φλεγμονή περιτοναίου

- Εντοπισμένη: τοπική φλεγμονή περιτοναίου από το υποκείμενο όργανο (π.χ. σκωληκοειδίτιδα, οξεία χολοκυστίτιδα ....)
- Γενικευμένη: οξεία περιτονίτιδα έντονη σύσπαση «σανιδώδης κοιλία»

Ψηλάφηση κοιλίας 3

Εν τω βάθει ψηλάφηση

1. Άσκηση έντονης πίεσης στο κοιλιακό τοίχωμα.
2. Έλεγχος ευαισθησίας
3. Παλίνδρομη ευαισθησία (rebound tenderness) : περιτοναϊκός ερεθισμός
  - Θετικό σημείο παλίνδρομης ευαισθησίας: μετά από άσκηση σταθερής πίεσης με τα δάκτυλα στο σημείο της μεγίστης επιπολής ευαισθησίας και απότομη απόσυρση της παλάμης από τη κοιλία αίσθημα μεγαλύτερου άλγους μετά την απόσυρση των δακτύλων του εξεταστή (επίταση του φαινομένου με το βήχα)
4. Παρουσία ψηλαφητής μάζας και περιγραφή χαρακτηριστικών της: εντόπιση, μέγεθος, σχήμα, ευαισθησία, σύσταση στην ψηλάφηση, ομαλότητα ορίων, σφύζουσα, ευκίνητη, αλλαγή θέσης

Αιτιολογία ψηλαφητών μορφωμάτων στην κοιλιά

ΕΝΤΟΠΙΣΗ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ
Γενικευμένη διόγκωση	Παχυσαρκία, ασκίτης, αέρια (μετεωρισμός), κόπρανα (δυσκοιλιότητα), εγκυμοσύνη
Επιγαστρική μάζα	Καρκίνος στομάχου, καρκίνος παγκρέατος, ανεύρυσμα αορτής
Μάζα δεξιού λαγόνιου βόθρου	Καρκίνος τυφλού, νόσος του Crohn, φλέγμονας σκωληκοειδούς αποφύσεως
Μάζα αριστερού λαγόνιου βόθρου	Καρκίνος σιγμοειδούς, κόπρανα, εκκολποματίτιδα
Μάζα υπογαστρίου	Νεοπλάσματα γυναικείων έσω γεννητικών οργάνων, επίσχεση ούρων (διατεταμένη ουροδόχος κύστη)

Ψηλάφηση ήπατος 1

1. Έναρξη ψηλάφησης από δεξιό λαγόνιο βόθρο
2. Τοποθέτηση όλης της παλάμης του εξεταστή παράλληλα στο χείλος του ορθού κοιλιακού μυός, με τα δάκτυλα να προσανατολίζονται προς το πλευρικό τόξο
3. Ζητείται από τον ασθενή να πάρει βαθιά εισπνοή, προκειμένου να κατέλθει το διάφραγμα και ταυτόχρονα το ήπαρ, ενώ ο εξεταστής με το δεξιό χέρι αναζητεί το χείλος του ήπατος
4. Επανάληψη διαδικασίας μετακινώντας προοδευτικά, 1-2 εκατοστά τη φορά, το χέρι του ψηλότερα, προς το δεξιό υποχόνδριο
5. Επί διόγκωσης ήπατος ο διογκωμένος λοβός γλιστρά κάτω από τις ράγες των δακτύλων του εξεταστή

Ψηλάφηση ήπατος 2

1. Τοποθέτηση του αριστερού χεριού του εξεταστή κάτωθεν των κατώτερων δεξιών πλευρών και ώθηση τους προς τα άνω κατά τη βαθιά εισπνοή του ασθενή, (προκειμένου να υποβοηθηθεί η ψηλάφηση του διογκωμένου ήπατος, κάτωθεν του πλευρικού τόξου)

ή

2. Τοποθέτηση του δεξιού χεριού του εξεταστή παράλληλα προς το χείλος του ήπατος, αρχικά στον δεξιό λαγόνιο βόθρο και προοδευτικά ψηλότερα, έως το δεξιό υποχόνδριο

Ζητείται από τον ασθενή να πάρει βαθιά εισπνοή, ενώ το δεξί χέρι του εξεταστή μένει σταθερό.

3. Επί διόγκωσης του ήπατος, ο εξεταστής θα έχει αίσθημα κρούσης στο κερκιδικό χείλος του δείκτη και στις ράγες του μέσου και παράμεσου

Ψηλάφηση ήπατος 3

- **Μέθοδος «άγκιστρο»:** Ο εξεταστής στέκεται στο άνω μέρος του ασθενή και τοποθετεί τις ράγες των δακτύλων και των δύο χεριών σταθερά και ελαφρώς πιεστικά κάτω από το δεξιό πλευρικό τόξο του ασθενή. Παραγγέλλεται βαθιά εισπνοή και, επί διογκωμένου ήπατος το χείλος του οργάνου γίνεται αισθητό στις ράγες των δακτύλων του εξεταστή.

Περιγραφή ψηλαφητού χείλους του ήπατος: μέγεθος της διόγκωσης σε cm κάτω του πλευρικού τόξου, τη συμμετρία ή ασυμμετρία της διόγκωσης, τη σύσταση του χείλους (μαλακή, σκληρή, υπόσκληρη), την υφή της επιφάνειας (ομαλή, ανώμαλη, οζώδης), την ευαισθησία του (φλεγμονή ή διάταση της κάψας του ήπατος) και την παρουσία ηπατικού σφυγμού (σε δεξιά καρδιακή ανεπάρκεια)

Ψηλάφηση χοληδόχου κύστεως 1

Φυσιολογικά είναι αψηλάφητη

Διατεταμένη ως ομαλό, ωοειδές μόρφωμα, κάτω από το δεξιό πλευρικό τόξο

και στη συμβολή του με το χείλος του ορθού κοιλιακού μυός, στη βαθιά

εισπνοή (αίτια: απόφραξη του χοληδόχου ή του κυστικού πόρου (πόνος στην

ψηλάφηση επί φλεγμονής ή εμπυήματος)

Σκληρή ή ανώμαλη (αίτια: χολολιθίαση ή καρκίνο της χοληδόχου κύστεως)

Ψηλάφηση χοληδόχου κύστεως 1

Σημείο Murphy: έκλυση άλγους κατά τη βαθιά εισπνοή, στο σημείο

ψηλάφησης της χοληδόχου κύστεως (στη συμβολή του πλευρικού τόξου με

τον έξω χείλος του ορθού κοιλιακού μυός) και διακοπή της εισπνευστικής

προσπάθειας (οξεία χολοκυστίτιδα)

Ψηλάφηση χοληδόχου κύστεως 2

Σημείου Murphy: έκλυση άλγους κατά τη βαθιά εισπνοή, στο σημείο ψηλάφησης της χοληδόχου κύστεως (στη συμβολή του πλευρικού τόξου με τον έξω χείλος του ορθού κοιλιακού μυός) και διακοπή της εισπνευστικής προσπάθειας (οξεία χολοκυστίτιδα)

Σημείου Courvoisier: ανώδυνη, ψηλαφητή χοληδόχος κύστη, που συνοδεύεται από ίκτερο (Ca κεφαλής παγκρέατος, Ca φύματος του Vater ή σε Ca χοληδόχου πόρου)

Νόμος Courvoisier: η απόφραξη που προκαλεί τον ανώδυνο ίκτερο δεν οφείλεται σε λιθίαση του χοληδόχου πόρου, γιατί σε αυτήν την περίπτωση η χοληδόχος κύστις θα ήταν ρικνή, λόγω προηγούμενων επανειλημμένων φλεγμονών.

Ψηλάφηση σπληνός 1

1. Έναρξη ψηλάφησης από τον αριστερό λαγόνιο βόθρο
2. Τοποθέτηση όλης της παλάμης του εξεταστή παράλληλα στο χείλος του ορθού κοιλιακού μυός, με τα δάκτυλα να προσανατολίζονται προς το πλευρικό τόξο
3. Ζητείται από τον ασθενή να πάρει βαθιά εισπνοή, προκειμένου να κατέλθει το διάφραγμα και ταυτόχρονα ο σπλήνας, ενώ ο εξεταστής με το αριστερό χέρι αναζητεί το χείλος του σπληνός
4. Επανάληψη διαδικασίας μετακινώντας προοδευτικά, 1-2 εκατοστά τη φορά, το χέρι του ψηλότερα, προς το αρισ., υποχόνδριο

Ψηλάφηση σπληνός 2

Αμφίχειρη μέθοδο

Τοποθέτηση του αριστερού χεριού κάτωθεν των κατώτερων αριστερών πλευρών, ωθώντας αυτές προς τα πάνω κατά τη βαθιά εισπνοή ενώ το δεξί χέρι αναζητεί τον κατερχόμενο κατά την εισπνοή σπλήνα

Ψηλάφηση σπληνός στη δεξιά πλάγια θέση

Ο ασθενής ξαπλώνει στο δεξιό πλάγιο, με το αριστερό κάτω άκρο σε ελαφρά κάμψη

Τοποθέτηση των δακτύλων του δεξιού χεριού του εξεταστή σταθερά και ελαφρώς πιεστικά ακριβώς κάτω από το αριστερό πλευρικό τόξο, με τον ασθενή να παίρνει βαθιά εισπνοή

Ψηλάφηση σπληνός 3

Μέθοδος «άγκιστρο»

Ο εξεταστής στέκεται στο άνω μέρος του ασθενή αριστερά και τοποθετεί τις ράγες των δακτύλων του δεξιού χεριού σταθερά και ελαφρώς πιεστικά κάτω από το αριστερό πλευρικό τόξο του ασθενή Παραγγέλλεται βαθιά εισπνοή και επί διογκωμένου σπλήνα το χείλος του οργάνου γίνεται αισθητό στις ράγες των δακτύλων του εξεταστή

Περιγραφή των χαρακτηριστικών του ψηλαφητού σπλήνα

Ψηλάφηση βουβωνικών περιοχών

Έλεγχος

- Βουβωνικών λεμφαδένων
- βουβωνοκήλης ή μηροκήλης

Ψηλάφηση βουβωνικών περιοχών

Έλεγχος κήλης 1

- **Επί ορατής προπέτειας :** όρθιος ο ασθενής και έλεγχος στο έξω στόμιο του βουβωνικού πόρου, κοντά στην ηβική σύμφυση, ή του μηριαίου δακτυλίου. Επίταση φαινομένου με βήχα λόγω αύξησης ενδοκοιλιακής πίεσης
- **Επί μη ορατής προπέτειας:** Τοποθέτηση του δακτύλου του εξεταστή μέσα στο έξω στόμιο του βουβωνικού πόρου (ή του μηριαίου δακτυλίου) και ζητά από τον ασθενή να βήξει με αποτέλεσμα , ο κηλικός σάκος να πλήξει το δάκτυλο του εξεταστή

Έλεγχος κήλης 2

Ευθεία βουβωνοκήλη: δημιουργείται από την υποχώρηση ενός ευένδοτου τοιχώματος άνωθεν του βουβωνικού πόρου (τρίγωνο του Hasselbach) και προσπίπτει απευθείας στο έξω στόμιο του βουβωνικού συνδέσμου, πλήττει το άκρο του δακτύλου του εξεταστή

Πλάγια βουβωνοκήλη: προέρχεται από το έσω στόμιο και ακολουθεί τον βουβωνικό πόρο σε όλο το μήκος του, πλήττει το δάκτυλο του εξεταστή από το πλάι.

Έλεγχος κήλης 3

Ανατασσόμενη κήλη : ο κηλικός σάκος εισέρχεται πίσω στην κοιλιά όταν ο ασθενής είναι κατακεκλιμένος ή κατόπιν χειρισμού

Μη ανατασσόμενη: ο κηλικός σάκος δεν εισέρχεται πίσω στην κοιλιά όταν ο ασθενής είναι κατακεκλιμένος ή κατόπιν χειρισμού

Περισφιγμένη: στραγγαλισμός του σπλάχνου σε μη ανατασσόμενη κήλη (οξεία χειρουργική κοιλία με τη μορφή αποφρακτικού ειλεού ή ισχαιμίας και νέκρωσης του περιεχομένου του κηλικού σάκου

Εξέταση πρωκτού και ορθού

- **Ασθενής σε αριστερή πλάγια κατακεκλιμένη θέση και με τα γόνατα σε κάμψη, πολύ κοντά στην κοιλιά**
- **Επισκόπηση περιπρωκτικής περιοχής** για δερματικές αλλοιώσεις, αιμορροΐδες ή πρόπτωση του ορθού
- **Δακτυλική εξέταση**, με εισαγωγή και ολόκληρη περιστροφή του δείκτη ή του μέσου δακτύλου στον ορθοπρωκτικό σωλήνα
- **Έλεγχος ευαισθησίας πρωκτικού δακτυλίου** (ραγάδες ή εσωτερικών αιμορροΐδων), **ευαισθησίας του δουλγάσειου χώρου** της ελάσσονος πυέλου (φλεγμονή του περιτοναίου) **Έλεγχος παρουσίας ψηλαφητών μαζών**
- **Έλεγχος προστατικού αδένα** (ευαισθησία, μέγεθος και η σύσταση)
- **Έλεγχος χροιάς των κοπράνων** στη λήκυθο μετά την εξαγωγή του δακτύλου
μακροσκοπικός έλεγχος της σύστασης του χρώματος και της παρουσίας αίματος ή για εξέταση αιμοσφαιρίνης

Κλινικά ευρήματα 1

Οξείας σκωληκοειδίτιδας

Πυρετός, ευαισθησία στην ψηλάφηση του δεξιού λαγόνιου βόθρου, πιθανά ψηλαφητή μάζα στον δεξιό λαγόνιο βόθρο, σημεία περιτονίτιδας

Διάτρησης πεπτικού έλκους με οξεία περιτονίτιδα

Κοιλιακή διάταση, απουσία εντερικών ήχων, σύσπαση κοιλιακών τοιχωμάτων, σανιδώδης σύσπαση κοιλίας, διάχυτη ευαισθησία

Οξείας παγκρεατίτιδας

Πυρετός, ευαισθησία επιγαστρίου και πιθανά δεξιού υποχονδρίου με αντανάκλαση στην οσφύ, μειωμένοι ή απόντες εντερικοί ήχοι. Σημεία Cullen και Grey-Turner σε αιμορραγική παγκρεατίτιδα.

Κλινικά ευρήματα 2

Οξεία χολοκυστίτιδα:

Πυρετός, ευαισθησία δεξιού υποχονδρίου, σημείο Murphy.

Ραγέν ανεύρυσμα κοιλιακής αορτής

Υπόταση και σοκ, ψηλαφητή, σφυγμώδης μάζα στη μεσότητα της κοιλιάς με φύσημα ύπερθεν αυτής, ασύμμετρη ψηλάφηση μηριαίων αρτηριών

Οξεία ισχαιμία μεσεντερίου

Κολπική μαρμαρυγή, καρδιακή ανεπάρκεια, ασυμμετρία στις περιφερικές σφύξεις, απόντες εντερικοί ήχοι, ευαισθησία στην ψηλάφηση της κοιλιάς

Εντερική απόφραξη

Προϋπάρχουσες χειρουργικές τομές, κήλες, κοιλιακή μάζα, κοιλιακή διάταση, ορατός περισταλτισμός περιομαλικά, αυξημένοι μεταλλικοί εντερικοί ήχοι

Καλημέρα

Καλημέρα